

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Reverendi Patris Vincentii Carafæ, Septimi Societatis Jesu Generalis

Bartoli, Daniello

Leodii, 1655

Cap. II. Voluntarii ejus cruciatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42928

suggeri sentiebat. Postremo nihil illi hoc in orbe carum, nihil delectabile, nisi perennem secum traheret cruciatuum catenam. Quocirca conquerente nescio quo de mundi ærumnis, homini quoquo se vertat, necessariò perferendis; ipse contra nihil in eo boni præter hoc ipsum se deprehendere posse retulit: absque quo, non apparere, quid in eo fieri quæve ratione vita tolerari queat.

C A P U T II.

Voluntarii ejus cruciatus.

De eis
genera-
tum

Magno incendio alendo magna lignorum strues necessaria est. Cum ergo tanta esset Vincentii cupiditas patiendi, quantam vidimus; nimirum illi explendæ non satis erat ferax per sese ingentium dolorum corpus, sed nova in dies materies suggerenda. Ipse itaque è tirocinio ipso missionem Indicam audenter sibi deposcit, proque impetranda, efficacissimas dedit ad R. admodum P. Claudium Aquavivam Societatis Præpositum Generalem. Duæ res illum ad id impellebant. Prior, ut innumerabili illi desertæque

desertæque barbarorum multitudini notitiam amoremque Opt. Max. Numinis inderet, ad quod officium sua Numinis ejusdem notitia amorque obstringere videbantur. Posterior proposito propior, ut in ea infinitam patiendi materiam nancisceretur ex plurium annorum, innumerorumque milliariorum itineribus, ex maximis terra marique periculis, ex commigratione ab æstu summo ad summos algores, adque terras cælo soloque diversissimas, ex commoratione ignotos inter & barbaros, vita victuque brutis quàm hominibus similiores, ex fame, siti, vestium, omniumque humani generis commodorum inopia, denique ex horrendis insectationibus, ex nece vel veneno, vel ferro, vel igne inferenda, vel laborum oppressione subeunda. quæ utraque summis illi in votis erat. Sed cum divinæ menti sedisset Italiæ eum servare, ad munera cum sibi, tum Societati magis gloriosa, Claudium ejus petitioni acquiescere non sivit. Quod ille animadvertens, simulque spes suas deinceps irritas fore, secum ratiocinatus, confecit in Italia Indias sibi esse vel inveniendas

veniendas vel condendas. Itaque sanctè constituit accipere se in posterum, quam pessimis fieri posset modis. Cùm dignus non esset habitus, qui barbaros inter pro Christo occumberet, futurum se sibi & barbarum & carnificem & martyrem. Quocirca ejusmodi vitam sibi esse ducendam, quæ perenne martyrium dici posset, & mors perpetua, cum latis, nec unquam intermissis, tam intestinis quàm externis cruciatibus. Quæ ipse omnia ut fortiter statuit, ita præstitit constanter. Quare mirabantur omnes illum seu sanum seu ægrotum, seu præfectum aliis, seu subjectum, repudiare semper omnia, utcumque lenia, nec à communi usu aut perfectione aliena, quæ vel minimâ aspergere illum voluptate, aut ejus cruciatus mitigare possent. Testanturque complures continenter ad mortem usque corpus afflictasse suum, adeo ut integra ejus vita non aliud esset, quàm asperitas in seipsum perpetua; nec vulgaris illa quidem, sed omnino supra communem modum: ut qui impulsus Numinis non animadvertisset (virtutis indicio severitatem illam imperantis) non

non imprudenter judicasset Vincentium vel rationis limites in eo excedere, vel tam robustum esse ut facile ferret, vel tam stupidum, ut minimè sentiret.

Quatuor verò velut regulas sui fran-
gendi sibi propositas habebat, ut in ejus
adversarius repertum est; quas in hanc
sententiam descripserat. Statuam me in
corde JESU crucifixi, & Immaculatæ
Deiparæ ad pedem crucis stantis; non
alibi. Huc spectat illud Servatoris: unum
est necessarium: Maria optimam partem
elegit. Hunc in finem amoliar ex ani-
mo meo omne aliud desiderium: ac pri-
mùm nullam unquam oblectationem
corporis aut animæ optabo, exemplo
Redemptoris mei sic loquentis: Tristis est
anima mea usque ad mortem. Deinde
spernam honores omnes cujuscumque
generis, cùm Christus dixerit de seipso:
Ego vermis & non homo, opprobrium
hominum & abjectio plebis. Præterea
non dabo operam valetudini. Cùm de
eodem Domino JESU scriptum sit, A
planta pedis usque ad verticem capitis,
non est in eo sanitas. Postremò me to-
tum configam cruci ex sententia Apo-
stoli

eorun-
dem
quædã
regulæ

stoli

„ stoli de se sic affirmantis : Christo con-
„ fixus sum cruci. Tres clavi, tria vota,
„ paupertatis, castitatis, & obedientiæ:
„ audiámque S. Augustinum docentem,
„ nos interea dum vivimus, à nobis è cru-
„ ce revellendos non esse. Faxit Deus ut
„ primùm inter brachia sanctæ hujus cru-
„ cis moriar, ac tum ab Immaculata Maria
„ ex ea refigar. Hæc fuerunt Vincentii
„ decreta. Et profectò nî Præsides singu-
„ lari prudentia ejus valetudini cavissent,
„ sui illum ardores in eum statum rede-
„ gissent, in quo Societatis muneribus,
„ animarúmque saluti nequaquam usui esse
„ potuisset. Sic amor divinus dum modum
„ ipse sibi metuit, prudentiæ fines quan-
„ doque excedit. Sed qui cæcus est, er-
„ roris quidem reus, non autem culpæ
„ esse potest. Ceterùm illius jejuniis mo-
„ dum imposuit R. admodum P. Mutius
„ Vitellefcus, quippe nimis severis etiam
„ tum cùm faceret iter Provincialis, Col-
„ legiæque Neapolitanæ Provinciæ iustra-
„ ret: alii pariter Moderatores aliis ejus
„ voluntariis pœnis. Et ipse præscriptos
„ sibi ab iis fines, ut erat in omnibus ob-
„ sequentissimus, numquam præteriit, non
„ ignarus

ignarus se non jam suum esse, sed Religiosæ, cui nomen dederat, familiæ; plurisque æstimandum sacrificium voluntatis, quàm corporis: atque ut abessent cetera, voluntatem divinam, qua Præsidentum leges velut anima constant, piissimis quibusque desideriis præferendam.

Verumtamen non pauca ejus votis ac precibus data sunt. Sinebatur enim non rarò ultra statos inediae dies eam rigidius observare: pervigiliis item B. MARIE Deiparæ omnibus pane & aquâ contentus esse: diebus ceteris adeo cibi potusque parcus, ut illius vitam perpetuum jejunium dixisses: & observatum est non solitum illum edere, nisi ægrè ac molestè, tamquam cibos averfantem, nec sine suspiriis animo scilicet ad alios cibos aspirante. Unde fiebat ut vel avertendæ menti à sensu voluptatis è cibo perceptæ, vel convertendæ ad divina, eam intenderet audiendis, quæ super mensam legabantur. Quoties habenda illi concio erat, cibo se potusque omnino ante illam abstinebat; ne dignum aliquid videretur facturus, qui opinione sua nihil perficere posset, quòd micam panis mereretur.

Frequen-

Vincen-
tii in-
edia

Frequenter & graviter dentibus laborabat, eratque illi gratus dolor ille, tum per sese, tum quòd cibum mandi, atque adeo multum sumi non sineret. quam inedia occasione sibi gratulabatur. Tantum aberat ut eximiam aliquam escam facilisque molituræ peteret, aut admitteret. Numquam appositas sibi in mensa herbas vel sale vel oleo vel aceto condiebat, sed ut ex horto lectæ erant, crudas sumebat. Sexennio quo tirocinium rexit, non alio ferè quàm secundario, & qui egentibus servisque in usu erat, pane vescebatur: nempè ut Novitiis præluce-
ret exemplo, quibus edomando gulæ vitio identidem apponitur. Moris est in Societate ad pignus aliquod fraternæ in nostros hospites caritatis, per triduum illos paulo liberaliori, quàm domesticos, mensâ excipere. Vincentius tamen toto triennio, quo Provinciæ res administrans, ejus collegia obibat, præter domesticorum dimensum cetera constanter recusavit. Hisque pauculis diebus festis, quos Societas vel ut celebriores, vel ut sibi proprios etiam in triclinio pro Religiosâ paupertate colit, ipse maximâ optimaque
ciborum

ciborum parte genium fraudabat, ad Sanctorum honorem quibus maximè ad- dictus erat, quos ideo ad mensam die- bus illis invitare se dicebat. Societatis Præpositis Generalibus nihil esculenti poculentive, nisi quod communiter re- liquis, in mensa præbetur: par illi hoc in genere Fratrum laïcorum infimus: ipse quamdiu hoc munere perfunctus est, paucioribus contentus, in cœnam, præ- ter aliquot racemos siccos, jusculumque vulgare ex meridiano reliquum, nihil omnino gustabat. Numquam non ante alios è lecto surgebat: diuque linteis usus non est, sed sacco ex stuppei crassioris li- cii telâ, cui se immergebat; nec rarò super lignea tabula, aut humi cubabat. Aliàs cum lectum esset subiturus, ligni fragmentis illud inspergebat, ut ne hæc quidem brevis ac necessaria quies cru- ciatus expers foret. Dixisses illi viro non humanam indolem esse, molestias utique averfantem: sed aliquam aliam iis gaudentem. & sanè crux illi pro magne- te erat, trehebátque interdium noctuque & pertrahebat animum ferro non ab- similem.

Cuba-
tus du-
rior

R

Nam

Verbe-
ratio-
nes, cili-
cia, & a-
lia ejus-
modi il-
li sole-
mnia.

Nam singulis quoque noctibus hor-
rendum in modum verberabat sese, adeo
ut ad vicinos è cunctis cellæ ipsius angu-
lis ictuum crepitus perveniret. Ita factum
ut carne tundendo duratâ ac stupefactâ,
vix ullâ corporis parte dolorem è flagris
sentiret, tametsi filis æneis ferreisque in-
tertextis sanguinem exprimeret. Renes
catenulis varii generis constringebat, ad-
mixtis, ad B. Aloysii Gonzagæ imitatio-
nem, calcaribus cum rotulis acuminatis,
carnem facilè pervadentibus, quas iden-
tidem ut altiùs infingerentur, arctiùs
astringebat. Cilicio insuper horrido ute-
batur. Erat instar laxioris tunicæ, pilis
ad genua usque promissis, iisque tam
hirsutis atque asperis, ut audaculum ti-
ronem eo indutum, ceteroqui robustum,
præfidentiam brevi, & illud deponere
coëgerit. Incesserat illius animum nescio
quæ cupido illud experiundi, sive ex re-
ligione benevolentiaque in Patrem suum
spiritualem (erat enim tunc tirocinii Re-
ctor) sive ut vires suas probaret. Ergo
ad illius pedes præfervidè incomposite-
que se projicit: rogat de genibus, liceat
sibi ad temporis tantillum experiri ipsius
cilicium;

cilicium; moxque repellitur, ejusque petitio, ut absurdior, risu excipitur. Instat tamen: & iterum rejicitur. neque cedit aut acquiescit; aliàs enim nec semel & importunè rem urget, flagitat ut saltem in diem solidum usus illius sibi concedatur: grandis gratiæ loco id se habiturum. Vincentius ejus deprimendi ergò atque ab illo consilio abducendi, reponit non sat illi animi, non sat virium esse ad illud tolerandum, ne mediæ quidem horulæ spatium. Ille responsione hac magis accenditur, magisque & importuniùs obsecrat; multa pollicens, si quidem tam ardentis voti compos fiat. Quid agat bonus Pater? demum non tam solandi causâ, quàm temeritatem illi suam præfidentiàmque ostendendi, corrigendi que, persuaderi sibi passus est, ut tantisper illi permetteret. Igitur adesse jubet manè cujusdam diei (festum designabat) induendo illi cilicio, ferendoque dum Novitii Missæ communi interessent; se quoque adfuturum. Porro experturum illum non sat animi roboris que sibi esse ad sustinendum illud istâ semi-horulâ, sed consecrationis tempore definitè, co-

gendum abjicere, onus nempe humeris ipsius nimis grave. Quod vaticinium eventus probavit. Siquidem cum designato die lætus induisset, & velut ovans triumphali illo habitu templum petiisset, perseverare, ut sibi videbatur, planè certus, ad specimen aliquod fortitudinis suæ magistro exhibendum, brevi temeritatis ac confidentiæ pœnas dedit. Postquam enim aliquamdiu sibi constitisset pertinaciùs quàm fortiùs, æstimare cœpit atque admirari sagi illius villosi asperitatem, tum ferendo se imparem judicare, damnare importunitatem; adhæc animum cum corpore inflectere; non sine pudore se motitare; post motum non commodiùs habere; vix ferre cruciatum; & velut reus quæstionem tolerare ultrà non valens, cogitare conducibiliùs sibi fateri se convictum: denique non se ampliùs tenere: quando opportunè consecrationis tempus, discessum meditantem occupat, excussoque statim ab ea pudore omni, metuque ridendæ infirmitatis suæ, quoniam deliqui timor hominem acriùs urgebat; è loco ubi ante aram erat, se prorepit, cilicium protinus exuit, statuitque

tuitque denuò tale deinceps virium suarum animique periculum non facere. Erat hoc sagum Vincentio familiare usitatumque. Sed subinde & extra ordinem, ac præsertim diebus solemnioribus pietatiquè opportunis, quando animadvertatur impeditius operosiusque incedere, constans fuit opinio in nova tormenta induere se solitum. Ut infirmus foret, vix umquam adductus est, ut rhedam sibi ab iis qui advocarant, oblatam, ad iter admitteret. Quin & Generalis, non nisi bis aut tertio eâ uti sustinuit, idque pluviis diebus, ne coram Pontifice, quem adibat, complutus ac luto obsitus apparet. Dicere consueverat duo simul exigi, ut Religioso homini rhedâ vehi liceret. Prius ut præ debilitate pedibus nequam incedere valeat: posterius, ut negotium, cuius gratia itur, sine ipso geri nequeat. Quid de iis sensisset, qui negotia vel ambiunt, vel sibi fingunt, ut in rheda vel equo magnificè ambulent; religiosine, an aulici? Ex quò tirocinio est egressus, quotidie Moderatoribus operam suam obtulit ad mensæ ministerium vel culinæ: neque jam Generalis

ab eo destitit. Porrò in lavanda supelle-
ctile stanneâ, tam calidâ utebatur, vin-
cendi sui causâ, ut nemo alius manum
illi imponere vel posset, vel auderet.
Cùm observasset Præsides, ob tibiæ pla-
gam, quæ corpus scipione sustentare il-
lum cogebat, facultatem sibi negare pro
voto mensæ inserviendi; scipionem ab-
jecit, malum ac dolorem dissimulans:
ut ratum sit valente ac robusto amore
corpus imbecille multum posse; uti
constat languente illo infirmoque, vali-
dum nihil admodum valere.

Affi-
ctatio-
nes ex-
traor-
dinarie

Neque his tamen consuetis afflictatio-
nibus contentus erat: sed extraordina-
rias avidè optabat. Duas dumtaxat re-
fero. Dissidebant inter se Andriæ Dux
ejusque conjux: item idem ipse Dux &
urbis Episcopus, nec audebat quisquam
de pace sermonem illis insinuare. Unus
Vincentius etiamtum auditor Theologiæ
satis ad hoc idoneus visus est, à virtute,
prudentiâ, authoritate. Mittitur ergo
cum Patre Gabriele Mastrilli Andriam,
rem ut pertinet: simulque hac occasio-
ne tam Andriæ, quàm in circumjacenti-
bus oppidis in salutem animarum de
Societatis

Societatis more infudet. Utrumque præstat pari dissidentium ac populi bono & approbatione. Inter cetera Molfettæ egregiam navavit operam. Domicilium istic habebat Societas, quam Residentiam vocamus, tam tenuè, ut rerum etiam necessariorum inopia laboraret. Vincentius semper in rem suam, atque in occasionem sui edomandi intentus, aliquam hîc ex animi sententia nactus fuit, id est, secretam. Animadvertit supellectilem culinariam illotam. Opperitur igitur concubiam noctem, aliisque altum dormientibus furtim ac placidè cellâ descendit, eâque sumptâ ad remotam fossam procedit. In eam sordes vasorum exhaurit: tum ea diligentissimè detergit, politque: ad hæc in locum quæque suum refert, ac se ad quietem in cubiculum. Noctibus aliquot bellè illi cessit pius hic dolus. Dum domesticus famulus, cujus erat vasa tergere, miratus jam aliquoties se supellectilem mane comperire adeo nitidam, auguratus id non ab alio quàm uno è Patribus accurari, Præsidem de tota re certiolem facit. Facilè is intellexit factum hoc cum Vincentii genio

R 4 congruere.

congruere. Ut igitur veritatem deprehenderet, insequenti nocte cum Patre Gabriele in insidiis stetit. Egreditur, de more, lanceo pede Vincentius; deprehenditur: cumque nec celare se nec factum posset, pudore confusus hæret. Rogatur ecquâ veniâ munus alienum exerceat? Tum ipse, *Deus bone*, ait, *rem egregiam! Ambos fraudasse vos ultro quiete, ut eum qui exiguum hoc ministerii fecit, deprehenderetis.* Nec plura locutum pudor summittere oculos, atque in cellam illico se recipere cogit. Alterum memoratu dignum est, quod subjicio. Præerat cum imperio universæ Societati, quando uni è fratribus nostris rei familiaris administris sacrum Viaticum præbuit. Qui vix accepto subita morte extinctus est. Cùm igitur maxima cum reverentia ex ore mortui Panis divinus eductus esset, viscoso tetróque salivæ fluore oblitus apparuit. Allexit ea species Vincentium ad sumendum, quæ alios deterrere nata erat. Quare nonnullis frustra se ad id offerentibus, ipse quia nox erat, in crastinum sibi servari jussit. Cumque faceret ad aram, intrepidè, singularique cum religione, illum, ut erat, glutivit.